

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

MÄNTSÄLÄ 8.3.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhlavuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisen parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Mäntsälän askeleet

Mäntsälän kunta sijaitsee vilkkaassa uusmaalaisessa risteyskohdassa. Kunnassa on 21 000 asukasta. Maaliskuussa 11 keskustelijaa kokoontui pohtimaan Suomen tulevaisuutta Mäntsälän kansanopiston koordinoimaan tilaisuuteen.

Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä. Mäntsälän yrityskehityksen toiminnanjohtaja **Harri Kari** kertoi Mäntsälän onnistumisista, ja siitä, miten jokainen voi vaikuttaa kunnan rakentamiseen. Keskustelu tulevaisuudesta alkoi viritä jo alustuksen aikana.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Kysymys herätti puhetta toisten auttamisesta, yhteisöllisyydestä ja sukupolvien välisistä kohtaamisista. Lisäksi puhuttiin yksilöllisen koulutuspolun merkityksestä hyvälle elämälle. Myös varhaiskasvatuksen tärkeys nousi esille. Keskustelussa avattiin Mäntsälän mallia eli kykyä palvella nopeasti, asioiden löytymistä tietokannasta ja huolehtimista koko lapsen kehityspolusta oppivelvollisuuden loppuun asti. Mäntsälän malli nousi myös äänestyksessä suosituimmaksi ratkaisuehdotukseksi ensimmäiseen kysymykseen: ”Mäntsälän malli varhaiskasvatukseen, erityisesti 3–4-vuotiaille, jolloin ei menetetä lapsen herkkyykautta oppimisessa.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Sen äärellä puhuttiin puhtaan luonnon ja kestävän kehityksen merkityksestä. Kertakäyttökulttuurin romuttamisenkin oli toiveissa. Konkreettiseksi ratkaisuksi esitettiin muun muassa kädentaitojen ja korjaustöiden kannattavuuden lisäämistä verotusta säätämällä. Ratkaisuna kysymykseen mäntsäläläiset valitsivat äänestyksessä suosikikseen säästäväisyyttä korostavan ehdotuksen: ”Rahaa ja energiaa voi käyttää viisaammin ostamalla vähemmän ja laadukkaampaa, lämmitystä ja ravintoa (laadusta tinkimättä) vähentämällä.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Keskustelua käytiin ympäristösuunnittelusta, asumisen eri muodoista, ja yhteiskuntapalvelusta. Konkreettiseksi ratkaisuksi ehdotettiin muun muassa paikallisdemokratian vahvistamista ja ympäristöystävälliseen liikkumiseen soveltuvia kimppekyytipalveluita. Äänestyksessä tasaväkisesti suurinta suosiota saaneet ehdotukset olivat: ”Kunnan ympäristösuunnittelu tärkeässä osassa, koska antaa mahdollisuuden monipuoliseen liikuntaan kaikenikäisille” ja ”Liikkumispalvelut kuntoon. Kimppekyytisofa.”

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omissa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskusteluserjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella #100askelta

facebook.com/100askelta

twitter.com/100askelta

instagram.com/100askelta

Kaikki Mäntsälän keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Otetaan vastaan apua ja autetaan toisia. Suvaitsevaisuus ja inhimillisyys. Eri-ikäiset ihmiset yhteen byrokratiaa purkamalla.
- Ihmisten opettaminen itseohjautuviksi, aktiivisiksi. Oppimaan oppiminen koko elämän; koulussa, harrastuksissa, työelämässä.
- Tekniikan suunnittelussa tytöt mukaan ja huomioitava vanhojen ihmisten heikentynyt kyky käyttää tekniikkaa.
- Mäntsälän malli varhaiskasvatukseen, erityisesti 3–4-vuotiaille, jolloin ei menetetä lapsen herkkyyuskautta oppimisessa.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Rahaa ja energiaa voi käyttää viisaammin ostamalla vähemmän ja laadukkaampaa, lämmitystä ja ravintoa (laadusta tinkimättä) vähentämällä.
- Kesätyö jo 14-vuotiaalle, jotta nuori oppii jo aikaisin työelämää ja auttaa vähentämään syrjäytymistä. Säätelyn vähentäminen ja työn jakaminen ratkaisuna.
- Palkitaan yrityksiä ja kansalaisia kestävän kehityksen edistämisestä.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- Vähemmällä hyvä olo pienemmällä alueella; asutaan ja palvelut taajamassa, ympärillä luontoa ja virkistysalueita.
- Kunnan ympäristösuunnittelu tärkeässä osassa, koska antaa mahdollisuuden monipuoliseen liikuntaan kaikenikäisille.
- Liikkumispalvelut kuntoon. Kimppakyytisofta.
- Jos saa ”ilmaista” rahaa yhteiskunnalta, niin teet vapaaehtoistyötä yhteiskunnan eteen.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelusarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämä
Bildningsalliansen